

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 269

Din 10.07.2024

Dosar nr.: 593/2022

Petiția nr.: 5949/30.08.2022

Petent: ...

Reclamat: SC Therme Nord București

Obiect: Petentul reclamă faptul că i-a fost restricționat accesul la zona activă de distracție din cadrul Therme, pentru faptul că purta obiecte religioase.

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1. ...

Numele, domiciliul, reședința sau sediul părții reclamate

2. SC Therme Nord București cu sediul în Sibiu, str. Victor Hugo, nr.2, clădirea C1, birou 1, et.1

II. Procedura de citare a părților

3. În temeiul art. 20, alin. 4 din OG nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura de citare a părților.

4. Prin adresele înregistrate sub nr. 5949/21.09.2022 și nr. 6564/21.09.2022 s-a realizat citarea părților.

5. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

6. Prin memoriul formulat, petentul reclamă faptul că în data de 27.08.2022, aflându-se în incinta Complexului Therme București, i-a fost interzis accesul la tobogane întrucât purta obiecte personale religioase, iar din punctul de vedere al personalului părții reclamate, i-ar pune în pericol sănătatea.

7. Petentul apreciază că regulamentul aplicabil clienților Complexului Terme București, conține metode neadecvate, care generează o discriminare involuntară pe motive religioase, în contradicție cu prevederile art. 9 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, privind libertatea de gândire de conștiință și de religie.

8. În opinia petentului, purtarea unui anumit articol vestimentar sau a unui anumit simbol, motivat de credința persoanei în cauză și de dorința de a mărturisi această credință, constituie o manifestare a convingerilor sale religioase, sub forma unui cult, a unei practici și a unui ritual.

9. Ulterior incidentului, petentul a formulat o reclamație în atenția părții reclamate înregistrată sub nr. 4913/27.08.2022, în raport de care a primit un răspuns prin care partea reclamată i-a învederat faptul că în incinta complexului, clienților le este interzisă purtarea accesoriilor pe tobogan.

Susținerile părții reclamate

10. Prin adresa înregistrată sub nr. 7783/01.11.2022, partea reclamată a formulat un punct de vedere prin intermediul căruia arată faptul că petentului și însoțitorilor acestuia le-a fost interzis accesul la tobogane întrucât purtau accesorii care le puteau pune în pericol sănătatea.

11. Partea reclamată menționează faptul că echipamentele din cadrul Terme București sunt echipamente sportive ce pot fi utilizate fără riscuri doar când persoana nu poartă echipamente sau obiecte ce s-ar putea desprinde/rupe/dezmembra. Pe tobogane curge apă cu debit mare, care determină mișcări bruște, uneori incontrolabile ale corpului, prin urmare orice obiect purtat, se poate rupe/dezmembra/desprinde, putând astfel cauza accidentarea clienților.

12. Se arată că din acest motiv salvatorii Terme sunt instruiți să explice în detaliu clienților riscurile, iar în situația în care aceștia nu înțeleg, având posibilitatea de refuza accesul pe tobogan.

13. Referitor la interdicția de acces cu obiecte pe tobogan este menționată și în Regulamentul de ordine interioară și de utilizare a piscinelor și atracțiilor Terme București (regulament pentru respectarea căruia fiecare client semnează atunci când intră în Terme București), prin urmare petentul a acceptat și a luat la cunoștință prevederile regulamentului obligatoriu al complexului.

14. Partea reclamată arată faptul că Regulamentul de Ordine Interioară este disponibil pe site-ul societății tocmai pentru ca potențialii clienți să poată lua la cunoștință toate regulile aplicabile anterior achiziționării biletelor de intrare.

15. În raport de aspectele sesizate, contrar celor afirmate de petent, reclamata arată că nu a interzis accesul clienților *"la servicii plătite în prealabil, faptă comisă din culpă"*, ci a pus la dispoziția acestora regulile aplicabile în incinta subscrisei, pentru ca aceștia să decidă, informat, dacă doresc să achiziționeze un bilet sau nu.

16. Interdicția de a purta echipamente nu vine din dorința de a discrimina, ci din faptul că societatea are ca scop principal siguranța clienților din incinta complexului. Interdicția în cauză nu este o consecință a faptului că petentul și însoțitorii săi purtau obiecte religioase, ci a faptului că aceștia purtau accesorii - care sunt interzise indiferent de natura acestora.

17. Reclamata arată că incidente de tipul fracturilor/rănilor pot fi încadrate în anumite condiții la infracțiunea de lovire. Or, în cazul în care petentul sau însoțitorii acestuia s-ar fi lovit pe tobogan iar accesoriile ar fi fost smulse, primul lucru pe care petentul l-ar fi făcut ar fi fost să depună plângere penală.

18. Se precizează faptul că, deși în practică nu toate accesoriiile sau bijuteriile purtate de clienți pot pune în pericol sănătatea acestora, față de numărul mare de clienți care frecventează zilnic complexul, este imposibil ca un salvamar sau orice alt angajat să facă o evaluare de risc pentru fiecare accesoriu purtat de fiecare client în parte, astfel că s-a impus această regulă, de a interzice purtarea accesoriiilor strict pe perioada utilizării toboganelor, regula ce asigură siguranța clienților, fără a restrânge în mod excesiv drepturile acestora.

19. Referitor la interzicerea purtării de accesorii pe toboganele din cadrul Therme, reclamata precizează că această regulă nu discriminează anumite categorii de persoane, ci este o regulă impusă tuturor vizitatorilor.

20. Reclamata arată faptul că această prevedere este justificată și are un scop legitim, respectiv protecția împotriva unei posibile accidentări a vizitatorilor, iar metoda de atingere a acestui scop este adecvată și necesară, întrucât nu se interzice accesul cu accesorii în tot complexul Therme, ci doar pe tobogane, ceea ce reprezintă o măsură proporțională cu scopul urmărit, fiind practic necesară având în vedere caracteristicile toboganelor Therme.

21. Referitor la pretinsa încălcare a art. 9 CEDO, conform jurisprudenței în materie, dreptul de a purta veșminte și simboluri religioase nu este absolut și trebuie să fie pus în balanță cu interesele legitime ale altor persoane fizice și juridice art. 9 nu protejează orice faptă motivată sau inspirată de o religie sau convingere și nu garantează întotdeauna dreptul de a se comporta, în public, într-un mod dictat sau inspirat de religie sau de convingeri (Kalag împotriva Turciei). În mod similar, ca regulă generală, aceasta nu conferă dreptul de a se sustrage, sub pretextul unor convingeri religioase, de la aplicarea unei legi neutre și generale care este în conformitate cu Convenția [Fränklin-Beentjes și CEFLU-Luz da Floresta împotriva Țârilor de Jos (dec.)] - *Ghid privind art. 9 din Convenția europeană a drepturilor omului*, în acord cu jurisprudența citată, reclamata reiterează faptul că regula impusă la intrarea în incinta complexului este neutră, fiind aplicabilă tuturor persoanelor și nu restrânge libertatea religioasă a clienților.

22. În probațiune, reclamata a depus la dosarul cauzei fișa tehnică a toboganului cu apă, și delegația reprezentantului convențional.

IV. Cadrul legal aplicabil. Dreptul național și internațional aplicabil/ iurisprudenta

23. Prevederile legislative relevante în prezenta cauză sunt următoarele:

Constituția României

Art. 1 alin (3): "România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate. "

Art. 16 Egalitatea în drepturi: "(1) Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

Nimeni nu este mai presus de lege. (...)"

O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”. **(5):** „Constituie hărțuire și se sancționează contravențional orice comportament pe criteriu de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, gen, orientare sexuală, apartenență la o categorie defavorizată, vârstă, handicap, statut de refugiat ori azilant sau orice alt criteriu care duce la crearea unui cadru intimidant, ostil, degradant ori ofensiv.”

Secțiunea II Accesul la serviciile publice administrative și juridice, de sănătate, la alte servicii, bunuri și facilități

Art. 10. - Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin:

f) refuzul accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile oferite de magazine, hoteluri, restaurante, baruri, discoteci sau de orice alți prestatori de servicii, indiferent dacă sunt în proprietate privată ori publică;

Principiile de analiză

23. Curtea Constituțională a statuat în mod constat că „principiul egalității implică un tratament egal pentru toți cetățenii aflați în situații egale”. Totodată, Curtea Constituțională a reținut că „principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu presupune uniformitate, așa încât, dacă:

- la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal,
- la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat”.

24. Prin urmare, se poate vorbi de o posibilă discriminare directă în condițiile în care o persoană este tratată în mod nefavorabil, prin comparație cu modul în care au fost sau ar fi tratate alte persoane aflate într-o situație similară, iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria „*criteriului protejat*”.

25. Pentru existența discriminării directe trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:

- existența unui tratament diferențiat manifestat prin: orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;
- existența unui criteriu de discriminare;
- existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- tratamentul diferențiat trebuie să aibă ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea, folosinței sau exercitării în condiții de egalitate a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile.

Aplicarea principiilor la speță

26. În fapt, Colegiul director reține că la data de 27.08.2022 petentul aflându-se împreună cu familia la Complexul Terme, i-a fost restricționat accesul la unul din tobogane, acesta apreciind că interdicția a survenit ca urmare a faptului că aceștia purtau însemne religioase. În esență petentul indică drept criteriu de discriminare –religia.

27. Din apărările formulate de partea reclamată prin punctul de vedere înaintat, Colegiul reține faptul că interdicția de acces cu obiecte pe tobogan este menționată în Regulamentul de ordine interioară și de utilizare a piscinelor și atracțiilor Terme București (regulament pentru respectarea căruia fiecare client semnează atunci când intră în Terme București), prin urmare petentul a acceptat și a luat la cunoștință prevederile regulamentului obligatoriu al complexului de la momentul achiziționării biletului de acces în incinta complexului. Prin urmare restricția reclamată reprezintă o măsură proporțională cu scopul urmărit (siguranța clienților), și necesară având în vedere caracteristicile toboganelor Terme.

28. În drept, Colegiul director se raportează la Curtea Europeană a Drepturilor Omului, care legat de articolul 14 privind interzicerea discriminării, a apreciat că potrivit jurisprudenței sale, discriminarea presupune tratamentul diferit, aplicat în situații similar ori identice, fără o justificare obiectivă și rezonabilă în baza unui criteriu interzis și care poate stabili o legătura de cauzalitate.

29. Sub aspectul incidenței prevederilor art.2 din O.G. nr.137/2000 republicată, relativ la definiția discriminării, Colegiul director afirmă că în situația persoanelor tratate diferit, tratamentul în speță este generat de apartenența lor la unul dintre criteriile prevăzute în textul de lege, art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică,

respectiv un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant în circumstanțe similare sau comparabile. Ori, discriminarea directă presupune atingerea adusă beneficiului unui drept al persoanei discriminate tocmai datorită apartenenței acesteia la un grup (de exemplu, origine rasială sau etnică, religie etc.) sau al unei caracteristici individuale (dizabilitate, gen, vârstă, boală cronică etc.).

30. Din acest punct de vedere, discriminarea directă presupune o legătură de cauzalitate identificabilă între actul sau faptul diferențierii și apartenența la una dintre caracteristicile sau la unul dintre criteriile cuprinse în norma juridică și individualizate în cazul persoanei care este supusă discriminării. Această legătură de cauzalitate reiese din definiția cuprinsă în Art. 2 alin. 1 al Ordonanței 137/2000, în particular, prin utilizarea sintagmei „pe bază de”, dispunând că prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință „pe bază de (...)”. Legătura de cauzalitate presupune considerarea motivului sau a motivelor care au stat la baza actelor aplicate în cauzele de discriminare (tratamentul diferențiat) și impun a analiza dacă un criteriu interzis (origine rasială sau etnică, vârstă, dizabilitate, sex, religie, convingeri etc.) invocat de reclamant (petent) constituie un factor relevant sau determinant în acțiunea sau inacțiunea imputată părții reclamate (pârâtului).

31. Colegiul director mai reține că, în lumina art. 20, alin. 6, din OG nr. 137/2000, în materia discriminării sarcina probei este împărțită în sensul că petentului îi revine sarcina să dovedească existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări, aceasta trebuind să aducă probe în sprijinul afirmațiilor sale. Art. 20, alin. (6) teza I din OG nr. 137/2000 prevede că: *„Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament”. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”*

32. Analizând actele și lucrările dosarului, Colegiul director constată că s-a aplicat același regim pentru toate persoanele care au achiziționat un bilet de intrare în incinta Complexului Terme, respectiv, fiecare client semnând și luând la cunoștință prevederile Regulamentului de ordine interioară și de utilizare a piscinelor și atracțiilor THERME BUCUREȘTI.

33. Astfel, raportat la cele mai sus menționate, Colegiul director nu poate reține din ansamblul situației de fapt și a înscrisurilor aflate la dosar o legătură de cauzalitate între criteriile invocate de petent (religie) și faptele sesizate, care să poată conduce la constatarea unei fapte ce intră sub incidența prevederilor art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitate de voturi ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR

HOTĂRĂȘTE:

1. Aspectele sesizate nu întrunesc elementele constitutive ale discriminării, astfel cum este definită în art. 2 alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată;(lipsă legătura cauzalitate între criteriu și fapta reclamată)
2. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților.

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.**

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

BABUȘ RADU – Membru

BĂNICĂ CERASELA CLAUDIA – Membru

DIACONU ADRIAN NICOLAE – Membru

GRAMA HORIA – Membru

MOȚA MARIA – Membru

OLTEANU CĂTĂLINA – Membru

POPA CLAUDIA SORINA – Membru

RAIU CĂTĂLIN VALENTIN – Membru

SĂVULESCU RADU COSMIN– Membru

Redactată și motivată: C.G.

Data redactării: 23.07.2024

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

